

K L A I P Ė D A - 7 M I E S T A I

Lietuvos fotomenininkų sąjungos Klaipėdos skyrius, 2007

KLAIPĖDA - 7 MIESTAI

Klaipėdos fotografijos galerija

2007 birželio 22d. - rugpjūčio 20d.

Rėmėjai:

Ten, kur pastatomas miestas, erdvė, prieš tai buvusi "tuščia" ir "necivilizuota", neatpažįstamai pasikeičia. Keičiasi ne tik kraštovaizdis, transformuotas į gamtos fragmentus absorbavusį urbanistinį peizažą – t. y., ne vien racionaliai išmatuojamos fizinės charakteristikos. Pasikeičia pati vidinė erdvės struktūra, pati erdvės *kokybė*. Miesto erdvė, struktūruota urbanistinės architektūros, diktuoja visiškai kitokias psichoemocines būsenas, mąstymo ir elgesio schemas. Nejmanoma teigti, kad tai yra vis dar ta pati, tik modifikuota erdvė, arba tiesiog naujo turinio pripildyta *tabula rasa*. Kiekvienas, stebintis miesto ekspansiją į priemiesčius, gali pamatyti, kad miestovaizdis radikaliai iškreipia ir transformuoja pačią erdvės materiją.

Yra kažkas labai svarbaus tame, kad miesto erdvė yra daugiau ar mažiau racionaliai suprojektuota ir sukurta žmogaus. Be pastarojo ji yra praktiškai beprasmė. Jokių žmogaus buvimo pėdsakų neturintis gamtos objektas – uola, giria, ežeras – atrodo savipakankamas ir išbaigtas, tačiau apleistas miesto rajonas atrodo nenatūraliai ir bauginančiai. Miestas yra pilnas žmogaus paliktų žymių – nebūtinai matomų. Miesto gyventojų perteklinė energija, spinduliuojama į urbanistinę erdvę, formuoja viso miesto psichoemocinį klimatą. Miesto erdvė – tai miesto gyventojų sąmonės eksternalizacija, miestovaizdžio reljefas – tarsi smegenų žievė.

Bet ne tik žmonės veikia miesto erdvę. Šis santykis yra abipusis, nors (kol kas) ir negali būti tiksliai išmatuotas. Miesto struktūra – gatvių sistema, užstatymo aukštis, miestovaizdžio reljefas, architektūra – nejučia ir labai subtiliai struktūruoja miestiečių mąstymo schemas ir sąmoninius kognityvius mechanizmus. Kasdienis buvimas miesto erdvėje negali neturėti

tokių paslėptų struktūrinių efektų žmogaus psichikai. Tad tam tikra prasme miesto gyventojų sąmonė atkartoja gimtojo miesto erdvę beveik mimikrijos principu, optimizuodama žmogaus buvimą konkrečioje urbanistinėje aplinkoje. Galbūt todėl taip skiriasi įvairių miestų gyventojai.

Kaip stebėjimo objektas kvantų fizikoje, šiuolaikinis miestas niekada nebūna statiškas, apibrėžtų kontūrų ir dydžio. Miestas ir jo charakteris yra praktiškai *neapibrėžiami*. Bent jau "objektyviomis" kategorijomis. Be abejo, visada galima pasitelkti modernios viešųjų ryšių bei rinkodaros leksikos štampus ir rasti lengviausią sprendimą, apibūdinant kurį nors miestą kaip *eklektišką*. Tačiau tas tuščiaaviduris žodis nieko nebesako apie to miesto patyrimą realybėje. Ką reiškia *būti šiame mieste*? Ką reiškia gyventi jame ir kasdien jausti kontaktą su jo erdve? Absoliučią daugumą šiuolaikinių pasaulio didmiesčių galima pavadinti eklektikais, bet visi jie yra nepanašūs tarpusavyje.

Mieste į vieną pailią, daugialypę ir daugiaprasmę konstrukciją susipina skirtingi elementai: nevientisa fizinė erdvė, racionaliai konstruojama architektūra, iracionali psichoemocinė energija, vizualių ir kitokių kodų sistemos, patyrimų klasifikavimo ir standartizavimo mechanizmai. Norint apibūdinti miestą tik per vieno ar kelių iš šių elementų prizmę, gaunamas tik butaforinis miesto muliažas.

Vienas galimas būdas prasmingai dokumentuoti ir pristatyti miestą yra psichogeografinių žemėlapių sudarymas. Tokie žemėlapiai gali būti įvairių pavidalų: nuo sudėtingų techninių prietaisų pagalba fiksuojamos, apdorojamos, apibendrinamos ir vizualizuojamos informacijos apie žmogaus

Wherever a city is built, the space, previously 'empty' and 'uncivilized', is changed beyond recognition. It's not only the landscape, transformed into the cityscape absorbing fragments of nature, that changes – that is, not only the rationally measurable physical characteristics. The very inner constitution of the space, the *quality* of the space itself is changed in the process. The city space, organised by urban architecture, imposes completely different psychoemotional states, cognitive and behavioural schemes. It is impossible to state that it is still the same, only modified space, or simply *tabula rasa* filled up with new content. Everyone able to observe the city's gradual expansion into the suburbs can see that the city radically warps and alters the very fabric of space.

There is something profoundly important in the fact that the urban space is more or less rationally constructed by humans. Without the latter, the city practically loses its meaning. An object of nature – a rock, a wood or a lake – bearing no marks of human presence looks complete and self-sufficient, while a deserted urban neighbourhood looks unnatural and disturbing. The city is full of marks left by humans – not necessarily visible ones. The city's residents' excess energy, radiated into the urban space, shapes the whole city's psychoemotional climate. The urban space is the externalised subconscious of its residents, the cityscape's relief resembles the brain's cortex.

Yet it's not only the people that influence the urban space. The relationship goes both ways, even though (so far) it cannot be precisely measured. The city's structure – the street system, the height of the terrace, the cityscape's relief, the architecture – subtly and almost insensibly structure the

residents' subconscious cognitive schemes. Everyday contact with the urban space can't go without such hidden structural effects on the human psyche. Therefore, in a way the city's residents' subconscious emulates the native city's space almost according to the mimicry principle, thus optimising their presence in the concrete urban space. And maybe that's the principal reason behind the differences between residents of different cities.

Like the object under observation in quantum physics, the modern city is never static and has no definite contour. The city and its character are virtually *indefinite*. At least in terms of 'objective' definitions. Surely, one can always employ the modern PR or marketing lexicon and find the easiest solution, describing a city as *eclectic*. Yet this empty term hardly tells anything about the real-life experience of this city. What does it mean to *be in this city*? What is it like to inhabit it and experience everyday contacts with its space? Absolute majority of the world's metropolises can be referred to as eclectic, but they are all so much dissimilar.

The city weaves a complex, multi-faceted and multi-meaning structure from different elements: heterogeneous physical space, rationally constructed architecture, irrational psychoemotional energy, systems of visual and non-visual codes, mechanisms for classifying and standardising experiences. When one attempts to view a city through the prism of just one or a couple of these elements, the result is more of a placebo than a real city.

One possible way of meaningfully documenting and representing cities is psychogeographical mapping. Such maps

psichoemocinę būseną konkrečiose miesto vietose iki paprastų užrašų, darytų ranka pasivaikščiojimo mieste metu. Svarbiausia yra susisteminti su konkrečiomis vietomis susijusią informaciją tokiu būdu, kad būtų gautas kompleksiškas viso miesto psichoemocinio klimato vaizdas miestovaizdžio kontekste. Tokie žemėlapiai gali būti ne tik alternatyvaus urbanistinės plėtros planavimo instrumentais, bet ir atskira menine išraiškos forma.

Miesto erdvės dokumentavimu beveik visų sričių menininkai domėjosi praktiškai visą XX amžių, ir nepanašu, kad šis susidomėjimas per tą laiką sumažėtų. Psychogeografinius miestų žemėlapius kūrė dar situacionistai, turėję ypatingą santykį su urbanistine erdve. Šiuo metu psychogeografija ir hipertekstualus erdvės žymėjimas yra viena iš centrinių šiuolaikinio medijų meno problematikų. Ištikima šiai temai ir fotografijos disciplina, kuri, atrodo, nuo pat pradžių buvo psychogeografiška savo prigimtimi – visais laikais fotografai siekdavo ne tik dokumentuoti kurią nors vietovę, bet ir perteikti savo būseną joje fotografiniu atvaizdu.

Fotojuosta yra nepaprastai jautri medžiaga. Ji fiksuoja tai, kas yra tarp menininko ir miesto, kas jaučiama esant, bet neartikuliuojama – miesto erdvės faktūrą, prisodrintą paties menininko sąmonės siunčiamų impulsų, transformuojančių šią faktūrą taip, kad ji bus būtent tokia tik to menininko atvaizduose. Vėl paralelė su kvantų fizika: stebėjimo objektą pakeičia pats stebėjimo aktas. Fotografijos atveju menininkai pakeičia miesto erdvę atvaizduose taip, kad tarsi rentgenogramose išryškėja iki tol nematoma paties miesto sąmonė.

Jurij Dobriakov, 2007 birželis

can take on multiple different forms: from complex gadget-aided recording, processing, systematisation and visualisation of information about the humans' psychoemotional state in concrete urban locations to simple hand-written notes taken on a walking trip through the city. What's important is the ability to systematise location-based data in a way that will produce a complex image of the whole city's psychoemotional climate in the context of the dynamic cityscape. Such maps can be not only a handy tool for alternative urban development planning, but also a distinctive form of artistic expression.

Artists of virtually all disciplines have taken great interest in documenting the city space throughout the 20th century, and it seems like this interest did not fade up to this point. Psychogeographical maps of cities were created by the situationists, who had a special relationship with the urban space. Currently, psychogeography and hypertextual markup of urban space are among the central topics of contemporary media art. The discipline of photography, which seems to have always been psychogeographical to a certain degree by its very nature (after all, in all times artists sought not only to document various locations, but also to convey through the photographic image the emotional states experienced in those locations), stays devoted to this problem as well.

The photographic film is an incredibly sensitive material. It can record the immaterial substance between the artist and the city, the presence of which is felt but not articulated – the fabric of the city's space, saturated with the impulses emitted by the artist's subconscious which transform this fabric in a way that makes it look in a certain way only in this concrete artist's prints. Here's another parallel with quantum theory: the

observed object is altered by the very act of observation. In the case of photography, the artists alter the city space in their prints in such a way that these images, just like radiographs, expose the previously invisible subconscious of the city itself.

Jurij Dobriakov, June 2007

Miestas – kasdienių sąveikų erdvė, pripildyta unifikuotų ir individualių, legitimuotų ir kontraversišku, asmeninių ir bendruomeninių patirčių bei pranešimų, neretai suspaudžiama iki standartizuotų vizualinių koduočių, liudijančių tik dirbtinius galios ir pseudoidentifikacijos siekius. Žinoma, kiekvienas miestas siekia apibrėžti savo tapatybę ir prioritetus, bet skurdūs monocentriniai tikslai apriboja galimas paraleles miesto vystymosi ir studijų trajektorijas. O griežtai ribojamas reprezentacijų pasirinkimas dehumanizuoja erdvę iki sterilizuotų tuščiaidurių simbolių. Stipriai įvaizdžiu ir centrine dominante pasižymintys miestai paradoksaliai sukuria ne vienovės įspūdį, bet kaip tik daugina nieko bendro tarpusavyje neturinčių bendruomenių kieki. Griežtai artikuliuotose miestuose susiduriame su begaliniu nuoboduliu ir tvarka, reglamentuota aplinka ir bauginančia tylą.

Paroda “Klaipėda – 7 miestai” sumanyta kaip ribinių situacijų, individualių patirčių, kintančių erdvių tyrimas. Parodoje dalyvaujantys šeši vietiniai ir vienas kvietinis autorius pateikia septynis skirtingus žvilgsnius į uostamiesčio dabartį. Septyni skirtingi pasakojimai išskleidžia Klaipėdą kaip įvairialypį miestą.

Saulius Jokužys stebi Klaipėdos urbanistikos piešinį iš toli ir iš dar toliau. Panoraminuose kadruose pulsuoja architektūrinė kardiograma, nužyminti miesto būklę. Ritminga urbanistikos choreografija, įrėminta magistralių ir peizažo, jau po kelių mėnesių gali būti neatpažįstamai pasikeitusi.

Iš kitos pusės prie uostamiesčio artinasi Artūras Šeštokas, bandantis užčiuopti miglotas jūrinio miesto įžvalgas. Čia susipina neartikuliuotas romantizmas ir drastiškas ribos įteisinimas.

Robertas Gabrys pakreipia žvilgsnio kryptį iš horizontalios į vertikalią. Atspauduose skirtingos Klaipėdos bendruomenės, vienijamos socialinių ir kultūrinių interesų. Autoriaus neįsilieja į šių bendruomenių vidų, o asketiškai iš viršaus stebi sodininkų, automobilistų, prekybininkų sukurtas koloristines ir ritmines kompozicijas.

O vis į Klaipėdą užklystantis Gintautas Trimakas tokiu pat vertikaliu žvilgsniu (tik iš apačios į viršų) žymi savo asmenines judėjimo trajektorijas. Ant dviračio bagažinės padėta pinhole kamera dokumentuoja intymių patirčių ir svarbių susitikimų vietas.

The city is a space for everyday interactions, saturated with experiences and messages – unified and individual, legitimated and controversial, personal and collective, often compressed to standardized visual codes that only point to artificial objectives of power and pseudoidentification. Surely, every city seeks to delineate its identity and priorities, but narrow monocentric aims limit the possible parallel trajectories of urban development and studies. Meanwhile, strictly defined choice of representations dehumanises the space to the point of becoming comprised of sterilised empty symbols. Paradoxically, cities that are characterised by a well-constructed image and centralised organisation hardly ever create an impression of unity, but rather multiply the number of communities that have nothing in common. Overly articulated cities display endless boredom and order, regulated environment and disturbing silence.

The exhibition *Klaipėda: The 7 Cities* is conceived as an exploration of transitional situations, individual experiences and spaces in flux. The featured artists – one guest and six locals – present seven different takes on the port town of today. Seven different narratives reveal Klaipėda to be a multi-faceted city.

Saulius Jokužys observes the townscape of Klaipėda from far and from even farther away. The panoramic shots pulse like an architectural cardiogram, visualising the city's condition. The rhythmical urban choreography, framed by highways and the landscape, may transform beyond recognition in a matter of months.

Artūras Šeštokas approaches the port town from another side, attempting to capture the vague insights of a seaside city. Inarticulate romanticism and radical legitimisation of borders are intertwined in this series.

Robertas Gabrys shifts the perspective from horizontal to vertical. The prints portray different communities of Klaipėda, consolidated by common social and cultural interests. The author does not merge with these communities, instead ascetically observing from above the chromatic and rhythmical compositions formed by gardeners, motorists and traders.

Meanwhile, Gintautas Trimakas, a frequent guest in Klaipėda, marks his own personal traffic trajectories with the same vertical sight (albeit directed from the bottom up). A pinhole camera attached to the bicycle's carrier documents the locations of intimate experiences and important meetings.

Miesto kasdienį kitimą perprasti siekia Vytas Karaciejus. Ažūriška išeinančia erdve autorius gretina su geometriškai tikslią ateinančios urbanistikos dinamika. Abi šios erdvės kalba savita kalba, o skirtingo laikmečio ženklai akivaizdūs.

Gytis Skudžinskas fiksuoja pilnėjančio miesto situaciją. Atspauduose užšaldytas laikas nuo 7.00 iki 8.00 – ribinė situacija, kai miestas pereina iš individualių gyvenimų privačiose zonose į viešas, bendruomenines ir institucines erdves.

O ištuštėjusios miesto erdvės – Remigijaus Treigio taikinyje. Sociumui aktualios susitikimų vietos: buvęs kino teatras ir turgaus aikštė, vienur dar susirinks miestelėnai, kitur viskas netrukus pasikeis. O viešbučio atsarginis išėjimas gali būti puikus būdas aplenkti masines judėjimo trajektorijas.

Septynių autorių darbai tik fragmentiškas gidas alternatyvių miesto pažinimo būdų labirinte. Ir vis tik gera priežastis permąstyti miesto ir bendruomenės įteisinimo ir reprezentavimo galimybių įvairovę.

Gytis Skudžinskas, 2007 gegužė

The daily change of the city is Vytautas Karaciejus' concern. The author compares the openwork of the vanishing space with the geometrically precise dynamics of the urban space that assertively establishes itself. Both spaces speak their distinctive languages, making obvious the signs of different times.

Gytis Skudžinskas records the situation of the city being filled up. His prints contain the condensed extracts of time between 7.00 and 8.00 AM – the transitional situation when the city passes from individual lives in private sectors to public, communal and institutional spaces.

Deserted urban spaces are the focus of Remigijus Treigys. They remind the spectator of spaces previously important as meeting points: defunct cinema and the market square. In one of them the city's residents will still gather at some point, another will be completely changed in a while. Meanwhile, the emergency exit of a hotel can be a perfect way to avoid the mass movement trajectories.

The seven authors' works are merely a fragmented guide to the labyrinth of alternative ways of exploring the city. Still, it is a good impulse for rethinking the multitude of possible ways to legitimate and represent a city and its community.

Gytis Skudžinskas, May 2007

S a u l i u s J O K U Ž Y S 1 2

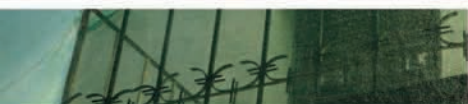
A r t ū r a s Š E Š T O K A S 1 6

R o b e r t a s G A B R Y S 2 0

G i n t a u t a s T R I M A K A S 2 4

V y t a s K A R A C I E J U S 2 8

G y t i s S K U D Ž I N S K A S 3 2

R e m i g i j u s T R E I G Y S 3 6

S a u l i u s J O K U Ž Y S

Be pavadinimo 1, 2 / Untitled 1, 2, 2007

A r t ū r a s Š E Š T O K A S

Iš ciklo Molas / from cycle Breakwater, 2007

R o b e r t a s G A B R Y S

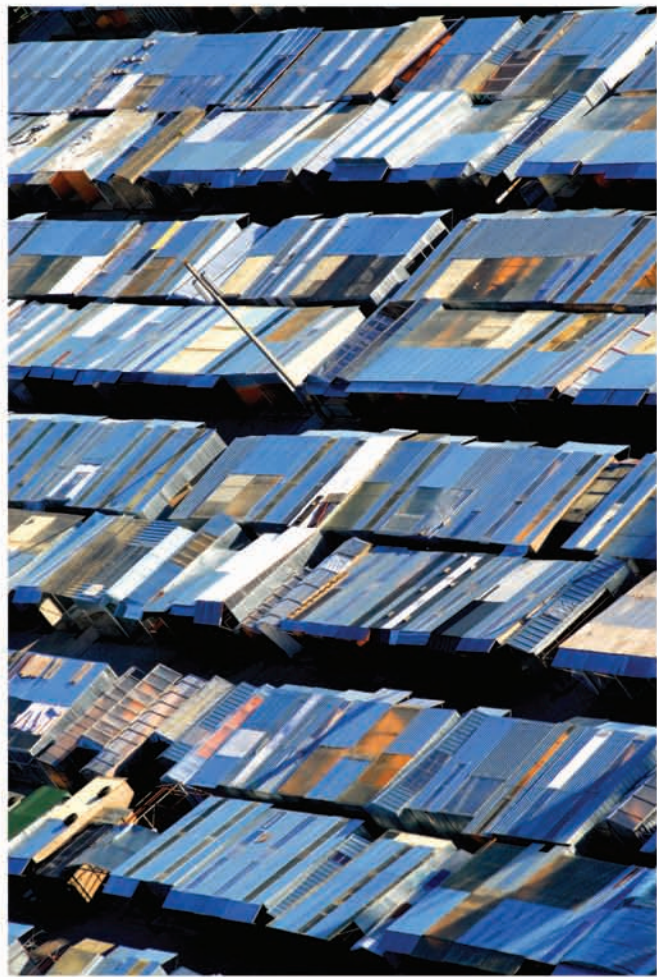
Ritmas 1 / Rhythm 1, 2006

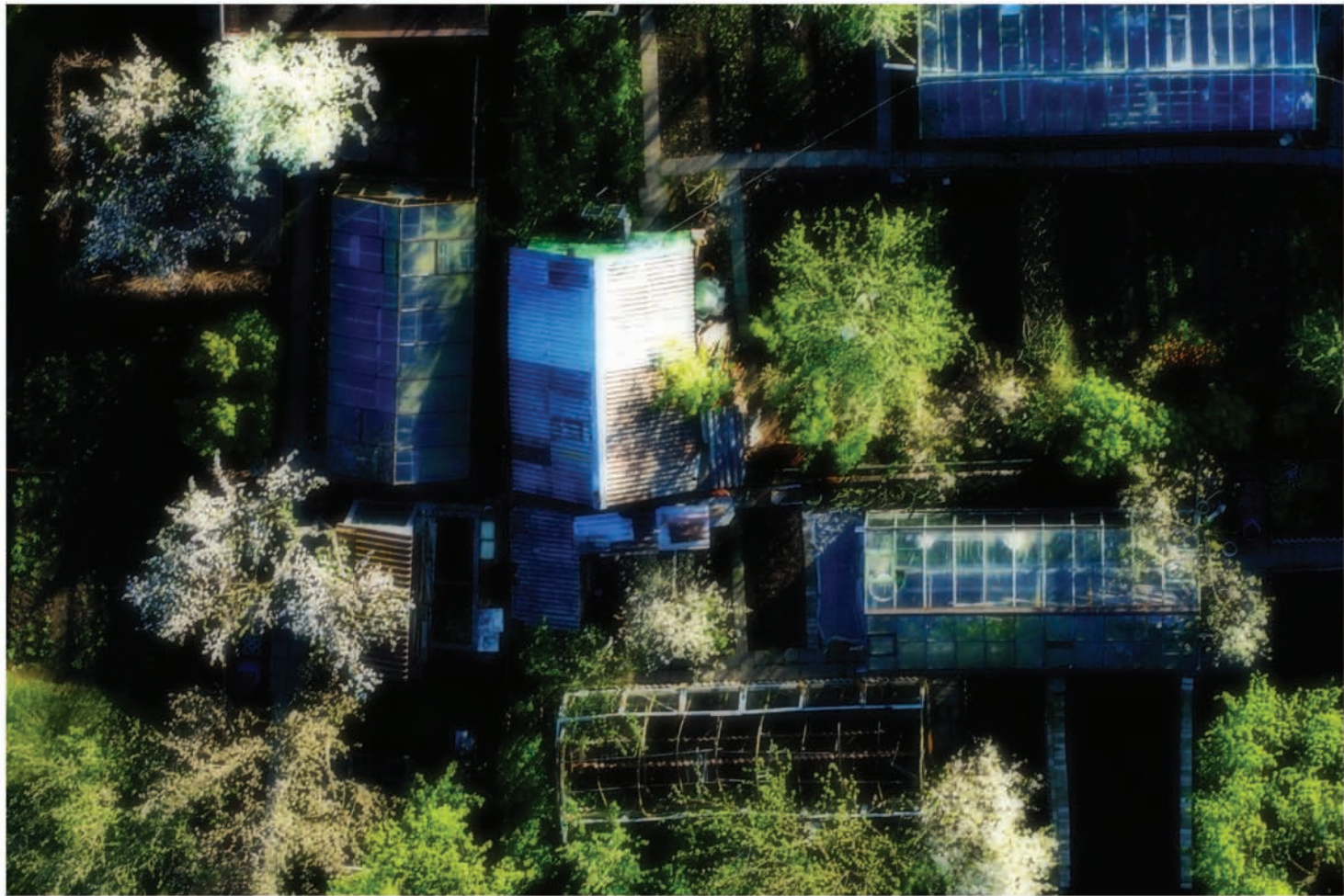
Ritmas 2 / Rhythm 2, 2007

Objektas 1 / Object 1, 2007

G i n t a u t a s T R I M A K A S

Dviračio stovėjimo vietos, Klaipėda /

Bicycle parking places, Klaipėda

2007 gegužė / May 2007

pinhole fotografija / pinhole photography

V y t a s K A R A C I E J U S

Be pavadinimo / Untitled, 2007

G y t i s S K U D Ž I N S K A S

iš ciklo Prieš / from cycle Before, 2007

pinhole fotografija / pinhole photography

R e m i g i j u s T R E I G Y S

Turgaus aikštė / Market place, 2007

Žalias namas / Green house, 2007

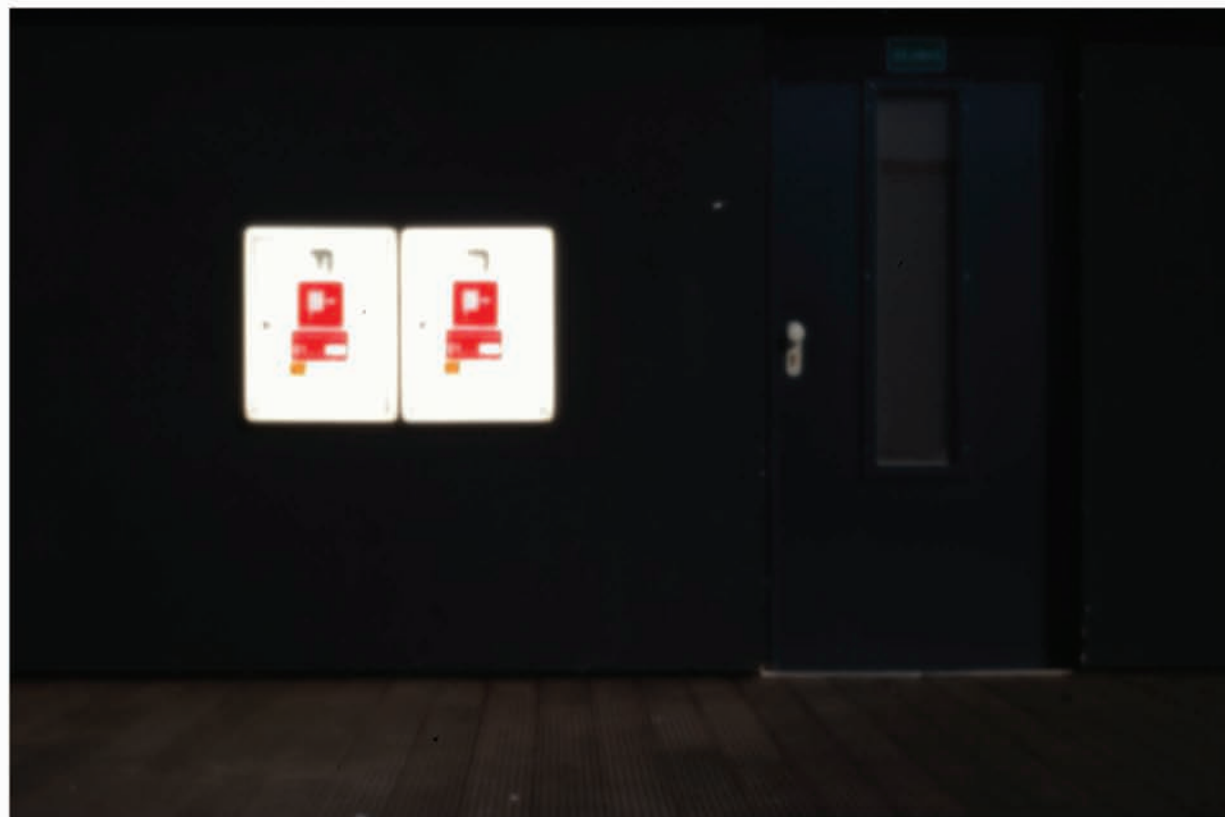
Atsarginis išėjimas / Emergency exit, 2007

skaitmeninis pinhole / digital pinhole

Kuratoriai / Curators

Gytis SKUDŽINSKAS

Remigijus TREIGYS

Tekstas / Text

Jurij DOBRIAKOV

Gytis SKUDŽINSKAS

Dizainas / Design

Gytis SKUDŽINSKAS

Vertė / Translated by

Jurij DOBRIAKOV

Leidėjas / Publisher

Lietuvos fotomenininkų sąjungos Klaipėdos skyrius

Lithuanian Union of Art Photographers Klaipėda Department

www.photoartklaipeda.lt

Spausdino / Printing

S. Jokužio leidykla - spaustuė

www.spaustuve.lt

© Lietuvos fotomenininkų sąjungos Klaipėdos skyrius, 2007

© Autoriai